

KÉRJEN

ADY

HARISNYÁT

69

LEIÉRT

Egy óra a menekülő Csang Kai Sekkel

Japán ágyutüzben, kémek és üldöző repülők halálgyűrűjében bujkál a sárga diktátor

Nanking, 1938. január.

A sanghaji nankingi véres izgalom után néhány napig egy csendes kis kínai falucskában húzódtam meg pihenni. Szükség is volt erre, mert az állandó izgalom, bombázások, robbantások, a folytonos életvesztés még egy elefánt idegeit is kikezdenék. Még élénken előttem van Nanking utolsó napja, amikor a kínaiak feladták ősi városukat.

A harcolók között a legveszélyesebb pontokon nem egyszer megjelent a fővezér ma már legendás alakja, személyes megjelenésével is igazolva azt, hogy ha kell, hazájáért az életét is hajlandó kockáztatni: Csang Kai Sek feleségével jóformán az utolsó között hagyta el Nankingot s amikor hatalmas hárommotoros amerikai gépe a levegőbe emelkedett, borzalmas tűzorkán tette a földdel egyenlővé a volt császárvárost.

Kémek gyűrűjében

A generalizmust mindenütt kémek követik és próbálják megfigyelni. Nankingból való távozásakor is a japánok már tudták, hogy hol fog leszállni Csang Kai Sek gépe, mert egy öt egységből álló japán repülőraj azonnal üldözésére indult és csupán a kitűnő amerikai hárommotorosnak, a pilóta bravurozus vezetésének volt köszönhető, hogy a marsall feleségével együtt kimenekült a japán harci gépek halálgyűrűjéből.

Az eldugott kínai faluban az élet ugyyszólván háborumentesen folyik tovább, az aszszonyok, ha lehet, még többet dolgoznak, mint azelőtt. Nehezen hagytam el ezt a békés kis helyet, hogy újból a harci zóna első vonalába jussak.

Komitácsi-harcok

Csang-Fahkvei generális igazolói irataira kellett várom s amint ezeket egy kurir meghozta, rövidesen utra keltem Hang-Csau felé. A faluban sikertült hátsólovát szerezni és az utat viszonylag kényelmesen tettem meg. Ez a hadi zóna, dombos, lankás területével kül-

lönbözik a sanghaji, nankingi terepektől. Csang-Fahkvei generális régi taktikus módjára igyekszik is csapataival kihasználni a terep adottságait. A kínaiak harci taktikája mostani stádiumában valahogyan emlékeztet az oroszok, vagy inkább a spanyolok küzdelmeire Napoleon ellen: a csapatok frontálisan nem akarnak megütközni és bandaharcokban élnek ki harci tevékenységüket, hol az ellenség háta mögött, hol pedig az oldalában bukkannak fel.

A japán hadsereg harci felszerelésbeli fölényével szemben, a forradalmak során közeli harcban edzett, minden nélkülözést és főkép a bansáharcot nagyszerűen értő kínaiak kitűnően állják meg a helyüket ebben a komitácsi-hadviselésben.

Utam során érdekes megfigyelésekre tettem szert. Nagyobb löszszállítmányt cipelt több málnás állat. Ezekben a szállítmányokon néhol göbötűs felirásokat láttam. Erősekes volt azt is megfigyelni, hogy a tartalékcsoportok nem tömegekben, hanem tekintettel a sűrű repülőgéptámadásra, szétszórt alakzatokban sorakoztak. Az előretolt állásokkal pedig jól kiépített futóárkok kötik össze a hátsó állásokat. Domboldalba ásvott fedezékekben találkoztam régi ismerősömmel, Csang-Fahkvei tábornokkal. Augusztus elején beszélgettem vele utoljára hosszabban Csang Kai Sek akkori főhadiszállásán. Most nem volt idő a hosszabb beszélgetésre. Udvárisan kezet fogott velem a szélesváli, izmos, európai arcú katona, aki éppen egy orosz emberrel beszélgetett tolmács segítségével. Tábori telefon szőit és jelezte, hogy az első vonalakban pillanatnyilag csend uralkodik. A generális egy fiatal tisztet adott mellém, akiről kiderült, hogy néhány évvel ezelőtt még az oxfordi egyetemen tanulta a nemzetgazdaságtan elvont tudományát.

A futóárkokon keresztül kimentünk az előretolt állásokba. Meglepetésemre oldalt, a bokrok tövében jól elrejtve, ott állt a fővezér közismert hatalmas sötét limuzinja, amelyet egy évvel ezelőtt építettek USA-ban. A kocsi erős acéllapokból épült, terepjárásra is alkalmas, tökéletes golyóbiztos, a sofőr helye pedig erős dróthálóval van körülvéve. Meglepetésemre mosolyogva szemlélte Li Feng, majd ennyit mondott: — Igen, valóban váratlanul ideérkezett Csang Kai Sek marsall!

Ahogy ezt mondta, hangjában ott remegett a katonának vezérébe vetett fanatikus hite. Jelentették, hogy visszaérkeztem. Li Feng katonás tisztelegéssel vezetett a marsall elé.

Találkozás a sárga diktátorral

Hónapok teltek el azóta, hogy láttam ezt az alacsony, igénytelen külsejű diktátort. Nagy, barna mandulaszeme azóta mintha még megnagyobbodott volna. Kemény-csontu állán a barázdák keserű vonásokat rajzoltak ki.

Csang Kai Sek egy pillanatra keresgélte emlékezetében, aztán szomorúan mosolyai nyújtotta kezét.

— Maga volt Nankingban nálam!... — sóhajtott fel komoran. — Látja, én akkora megmondtam, hogyha szükség lesz rá, életünket áldozzuk a nemzetért. Azóta a világ is tudomásul vette, hogy mi a szent célért meg is tudunk halni, tudunk harcolni a nemzet javáért, Kináért!

Szavait itt hirtelen megzavarják. Az előretolt állásokból jelentik, hogy a japánok támadásra készülnek. A jelentést még be sem fejezte, már vijogva, sirva bug fejünk felett egy srappell. Ugy látszik, kezdődik a tánc!

A fiatal hadnagy mellém lép és jelzi, hogy a fővezér audencia véget ért. „A támadás nyilván azért készült” — folytatja szavait a folytonos ágyuzás miatt most már

kiabálva Li Feng, — mert a kémek jelentették, hogy a generalisszimusz váratlanul ideérkezett.

Csang Kai Sek áruhát jött

Csang Kai Sek főbb tisztjára kíséretében Csang Fahkvei-el egyetemben egy térkép fölé hajolt, néhány tőmondatokban parancsokat osztott, azután kezet fogott barátával, akik feszesen tisztelegtek. A fedezék bejárata előtt óriási terméti fehér férfi, a fővezér híres ausztráliai testőre, segíti a marsallra az egyszerű, jeltelen katonaruha fölé a sötét körgalért. A marsall fejéről lekerül a katonasapka helyére puha fekete filckalap kerül.

A tisztelgők között ellépő igénytelen ember felém siet.

— Nos, ha már volt bátorsága ideig eljönni, ezt a bátorságot megjutalmazom, jöjjön hát velem! — mondja barátságosan.

Vad autótúra a marsallal

Hatalmas turakocsiban foglalunk helyet, három tiszt, ül be még hozzánk, előre, az állig felfegyverzett ausztráliai és a sofőr. A hepe-hupás talajon a most már egyre sürribben zuhogó gránátok között hirtelen, ugrásszerűen indít a motor.

Most találtam meg a magyarázatát annak, hogy Csang Kai Sekről miért beszélnek mindenütt annyit.

Mert hol itt, hol ott tűnik fel. Senki sem tudja, hol tartózkodik, hol van állandó lakóhelye, mégis mindenütt ott van. És mint a darazsak rajzanak utána a kémek.

Ahogy így a darazsakra is gondolok, már berregve közelednek felénk a japán harci repülők. Brilláns vezető ez a kínai soffőr! Egyet ránt a kormányon, úgy hogy majdnem az ablakon estem ki, a generalisszimusz pedig mosolyogva kapaszkodik az előtte ülő tisztbe, valószínűleg berepülünk egy apró fák-ból, magassabb bokrokból álló oserjés fedezékbe. A japán gépek bugva repülnek el felettünk, most már világosan ki lehet venni, egy jóval magasabban szálló kínai gépet üldöznek. A generalisszimusz most felém fordul:

— Látja, azt hiszik, hogy én ott főt vagyok!

A motor ismét indít, nagy zökkenőkkel kijutunk egy erdei útra, ahonnan tovább Nanchang felé már nem tart sokáig az utazás.

Egy kis falucskában áll meg a kocsi és bucsuzik tőlem a marsall.

— Sajnos, — mondja udvariasan — nem tudom magát a városba vinni, nekem tovább kell mennem.

A fővezér üzenete

— Irja meg, — emeli fel a hangját, — hogy mi harcolunk és még sokáig harcolunk, utolsó emberig, utolsó leheletünkig. Kináért semmiféle véráldozattól nem riadunk vissza, mert szent a Haza és megszentelt annak a földje!

Utam tovább Nanchangig egyszerű paraszterember kocsiján tettem meg.

A sovány, áruhás sárga diktátor szavai még sokáig csengtek a fülemben.

G. Ferriaro

Select Nozgo Nagy sikerrel vetíti
D nielle Darrieux és Charles Vanel
 megrendítő filmjét:
A társadalom büne
 Hétfőn: Benoit Kapitány
 Izgalmas kémfilm, főszerepekben: Jean Murat, Viviane Romance és Jules Berry.

Zsidók az új Irországban

Az új ir alkotmány teljes szabadságot biztosít a zsidó felekezetnek is. De Valera és a zsidók

Dublin, január elején.

Az új ir alkotmány kifejezetten biztosítja a zsidó felekezet jogait. Az új állam demokrácia és teokratia jellegű és az irországi hagyományoknak megfelelően hanguloyozottan katolikus beállítottságu, de ugyanakkor, amikor a protestáns egyház szabadságáról és jogairól beszél az alkotmány, a zsidó hitközségekről is megemlékezik: „Biztosítjuk a vallásygyakorlat szabadságát és az állam kötelezi magát arra, hogy nem járul hozzá semmilyen megkülönböztetéshez, ami hátrányos lehet.”

Eirében, az új Irországban kevés zsidó lakik, mindössze négyezer, hárommillió főnyi összlakosság keretében, amelynek túlnyomó többsége katolikus. A zsidók legnagyobb része Dublinban lakik. Aránylag nemrég tartózkodnak az országban, legfeljebb három-négy nemzedék óta. Sokan Oroszországból jöttek, egyesek Németországból. Érdekes jelenség, hogy Irország egy másik részében, Ulsterben, egy Németországból származó zsidó, Ottó Jaffe 1901-ben Belfast főpolgármestere volt és később Németország konzulja. Az irországi zsidóság egyházi feje, dr. Isaac Herzl főrabbi volt eddig, akit tudvalevően az elmúlt évben Palesztina országos főrabbiává választották meg.

A zsidók és a nemzsidók közötti viszony a lehető legnormálisabb. Az egyik ellenzéki lap írta nemrég a következőket: „Itt,

Irországban a zsidók nem alkotnak féltreeső csoportot; a nemzetnek egy részét képezik és nagymértékben járultak hozzá annak jólétéhez és fejlődéséhez.”

Hiba volna azonban nem észrevenni, hogy bizonyos zsidó-ellenes jelenségek is mutatkoznak Irországban. Dublinban nemrég egyesület alakult a „keresztények védelmére” és ezen a címen a zsidó kereskedők bojkottálását hirdette. A dublini Fianna Fail (De Valera pártja) természetesen nyomban akcióba lépett és nem kétséges, hogy a jövőben is energikusan fog fellépni minden olyan kísérlet ellen, amely arra irányul, hogy Dublinban, vagy Irország bármely más részén antiszemita légkört teremtsen és zsidó-ellenes akcióba ránts a közvéleményt.

De Valera nemrég nyilatkozott is a zsidókérdésről. Kénytelen volt erre, mert azt állították egyesek, hogy zsidó származású. Az ir miniszterelnök erre a parlamentben kijelentette, hogy egyetlen csep zsidó vér sincs az ereiben, de távolról sem áll szándékában hasznot huzni magának ezáltal abból a rosszulindulatból, ami a zsidókat veszi körül.

(c. a.)

— Negyvenhét és fél millió lakosa van Angliának. Londonból jelentik: Hozzávetőleges kimutatás szerint Anglia lakosainak száma 1938 elején 47.288.000 volt.

BRAUN IZOR
 szövőfonal nagykereskedő
 Targu-Mures, (Telefon: 74.)
 Iparifonalak állandóan raktáron.

Naponta hárommillió dollárba kerül a háború

Li-Feng, a fiatal tiszt érdekes és szak-

szzerű felvilágosításokat adott nekem. A háború költsége 1937 végéig mintegy négyszázmillió kínai dollárba rug. Ezeket a költségeket állami kötvényekkel fedették, amelyeket a bankok egytől-egyig felvettek. A háború Kínának havonta kb. 100 millió kínai dollárjába kerül. Ez az összeg a fele annak, amibe Japánnak kerül a háború. Hogy a kínai államháztartás egyensúlyát biztosítsák, duplájára emelték a bélyegilletéket, a behozatali és tranzit-illetékeket is. Emelkedett a bankjegyforgalom is, de ez egyelőre még nem okozott inflációt. A mezőgazdasági termékek ára visszaesett. Mindebből nyilvánvaló, hogy Kína gazdasági le-törésére gondolni sem lehet és 1938-ban is nyugodtan folytathatjuk a háborút.

Beszélgetésünket itt a tulsó vonalak felől néhány puskalövés zavarta meg, amelybe csakhamar beleszólt egy gépfegyver egy-hangu kattogása is. A futóórokban a hadnagyrantotta a karomat: példáját követve, én is lehasaltam. Tovább csuszunk előre és egy gránátöltésér kavernaszerű mélyedésben húzódtunk meg. Innen egészen jól át lehetett tekinteni a terepet. Távesővön láttam, amint messze a dombok alatt négy, japán terepjárót kísér két harci kocsi. Most a tábori őrs vezetője adta le jelentését kísérrőlnek, aki azután mosolyogva hozzánk fordult:

— Önnek ritka szerencséje van, nagy meglepetésben lesz ma része!

Láttam, amint az őrsparancsnok visszamegy a tábori telefonhoz. Odaát a japánok szerényen dolgoztak előretolt állásaikban.

A marsall páncélos kocsija

Li Feng intésére visszafelé indultunk a főhadiszállásra, ahol azóta már teljesen megváltozott a kép. A fedezék bejárata előtt nagy sürgés-forgás volt s legnagyobb

Hogyan működik a Carnegie „Hős-alapítvány“

Érdekességek egy különös emberbaráti intézményről, amely a béke hőseit jutalmazza

Newyork, január 14. 1914-ben az amerikai Harvick-bányákban robbanás történt, amely sok emberéletet követelt áldozatul, s amikor a munkások egész sora saját életét kockáztatva látott a mentési munkálataikhoz, a milliós és emberbarát Andrew Carnegiének gyönyörű eszméje támadt: a béke hőseit ugyanolyan megbecsülésben kell részesíteni, mint a háboru hőseit és ha szükség van rá, hozzá kell őket segíteni, hogy életüket rendes kerékvágásba terelhessek.

Andrew Carnegial a gondolat rendszeren tett is jelentést, kiállított egy csekkeket ötmillió dollárról s bizalmi embereiből egy 21 tagú bizottságot alakított. Ez a története a „Carnegie Hero-Fund“ alapításának.

Kitüntetés, vagy pénzt maguk a „hősök“ a legritkább esetben kérnek. A kérvények rendszerint a barátoktól, a szomszédoktól, az újságoktól érkeznek. Az alapítvány megvizsgálja a hőstettet és körülményeit és határoz: arany, ezüst, vagy bronzérem és ennyi meg ennyi ezer dollár, — vagy alkalmazás, vagy valamilyen más kivánság, meg sem fogalmazott sóhaj teljesítése.

Természetesen ezekre rug évente az elutasított kérvények száma is. Nem szért — mintha szédélgekről volna szó, hanem azért, mert ahhoz, hogy valaki Carnegie-hős lehessen, sok minden kell. Egy asszony bejelenti, hogy egy fiatal ember kimentette gyermekét a tengerből. Az ügynök kint s megállapítja, hogy a fiatal ember kitűző uszó, akire ez a tette semmiféle veszedelmet nem jelentett. Valaki bejelenti, hogy egy rendőr egy nagyszabású vereke-

Rheuma, Köszvény, Ischias?

Togal-tabletta

désben milyen bátran viselkedett. Megjutalmazása nem a „Hero-Fund“ dólga s a kérelmet elutasítják. 33 esztendő alatt csak 19 aranyérmét adtak ki, ezzel szemben 551 ezüst és 2395 bronzérmét. Egy fiatalember megfékez egy megvadult lovat s ezzel megment egy öreg asszonyt. Olyan eset, melynél nem túlságos sok meggondoltság játszott közre. A fiatalember nem volt a veszély teljes tudatában: bronzérem. Egy iskolában tűz üt ki. Az idős tanítónő a lángok közé rohan s a gyermekeket baj nélkül vezeti ki az iskolából. Később rájön, hogy három gyermek hiányzik. Visszarohan, az egyik gyermeket megmenti, a másik kettőt az ő segítségével ugrik a tüzoltók mentőhálójába. A tanítónő maga súlyos égési sebeket szenvedett. Önfeláldozás dacára a nyilvánvaló veszedelemnek: ezüst érem.

Az aranyérmét csak egészen rendkívüli esetekben ítélnek oda. Kansasban két bányamunkást bányaművelés temetett be. Senki se mert segítségükre menni, mert újabb földomlástól kell tartani.

Egy negyven éves tanító az egyetlen, aki nem tanúsít félelmet. Leszáll a létrán

s mélybe s kétórát nehéz földlapátolás után, miközben állandóan fenyegeti a földomlás, sikerül elérnie a két munkást. Az egyik már halott. A másikat megmenti. És egy perccel a hősiesség után bekövetkezik a rettegett földomlás...

Nem az érem az egyedüli, ami a mindennap hőseit várja. — Egy mozdonyvezető az utolsó másodpercben tudja megállítani a vonatját, ő maga azonban életét veszti. Az özvegy havi negyven dollár járadékot kap. Ha egy súlyosan megsebesült, a Carnegie-alapítvány nagyobb csekkel siet segítségére. Fizeti a kórházi költségeket, kiegyenlíti a hős adósságait és segíti a hőst, hogy nagyobb keresethez jusson.

Borzalmas életmentés a Vulkákn kráterében

A hőstettek utáni kimutatás és az esetek elbírálása az ügynöktől tapasztalatot és meleg szívet követel. Hogyha havi járadékot ad valakinek az alap, az ügynöknek meg kell róla győződnie és az alapot értesítenie, hogy a pénz hasznos célokra fordítták.

Egy fiu egy vulkán kialudt kráterébe zuhant és egy asztalos kötélen utána ereszkedett s a fiut még életben találta a két-száz lábnyi mélységben és megmentette. Egy hónapig kellett ápolni az életmentő asztalost a kórházban. Ügynököt küldtek ki, hogy megvizsgálja az esetet. Előbb a „hőst“ hallgatta ki és két rendőrt. Azután maga is leereszkedett a kráterbe, hogy meggyőződjék a hallottak igazságáról. Lent a legnagyobb sötétség uralkodott. A levegőt mérges gázok teltették. A falakon nyüzsgöttek a csörgőkigyók. Annak a helynek szélén, ahol az életmentő a fiut megtalálta, mély szakadék tátongott. A fiúnak eltört a karja s mikor megmentője elvette hisztérikus rohamot kapott, — küzdelemre került a sor és az életmentő majdnem a szakadékba zuhant.

Az ügynök még ezzel sem elégedett meg.

— Észrevette, hogy a kötél már kopott szakadozó volt.

— Nem.
— Nem félt, hogy lent megfullad?
— Egyáltalán nem gondoltam rá.
— Tudta, hogy lenn mérges kigyók vannak.

— Tudtam, óvtak is tőlük.
— Mit tehetünk önért barátom?
— Köszönöm, jól megy sorom.
— De felesége van és három fia.
— Igen, de semmire sincs szükségem.
— Mégis, mit szeretne legjobban?
— Egy kis saját műhelyt, hogy önálló lehessenek.

Az ügynök jelentése beérkezett Pittsburgba és nem sokkal rá az asztalosnak meg volt a maga pompásan berendezett kis műhelye. Az ügynök maga szemelte ki és vásárolta meg az asztalosnak. Hősvadászat beomlott bányákban, mocsarakban és sivatagon.

KÖZGAZDASÁG

Külön irodát állítottak fel Erdély és Bánát részére a háboru előtti időkből származó pénzügyi és közigazgatási ügyek rendezésére

A hivatalos lap január 13-iki számában megjelent pénzügyminiszteri rendelet értelmében a háboru előtti időkből származó közigazgatási és pénzügyi ügyek rendezésére külön hivatalokat állítottak fel az egyes csatlótszágok részére, így Erdély és Bánát részére is. Ezek a hivatalok Bucurestiben január 15-ével már meg is kezdik működésüket. E hivatalok révén tulajdonképpen egyesítették azokat az hivatalokat, amelyek eddig részben a költségvetési igazgatóságnál, részben pedig az államadósságok igazgatóságánál működtek.

Az Erdély és Bánát ügyeit irányító hi-

vatal hatáskörébe tartozik az 1924 évi román-magyar pénzügyi egyezmény végrehajtása a városi, községi és megyei tartozások, az optánsoknak járó kifizetések, stb. vonatkozásban, a megosztott területű megyék, a biztosító társaságok, a volt magánvasutak megváltása, a Temes-Béga kölcsön likvidálása, a volt erdélyi kormányzótanács működéséből eredő ügyek likvidálása és más hasonló ügyek, főleg román-magyar vonatkozásban.

Az újonnan felállított hivatal vezetője V. Konya, míg az erdélyi ügyosztályt N. Miose hivatalfőnök irányítja.

Nátha? BEDORZSÓLES HORIA-VAL

Felülvizsgálják a részvénytársaságok adókiivetéseit

A pénzügyminisztériumban Savu miniszter elnökletével értekezletet tartottak, amelyen az ország összes pénzügyi ellenőrei résztvettek.

Savu miniszter felhívta a figyelmét az ellenőröknek arra, hogy akadályozzák meg az adófizetési kötelezettség alól való kibúvákat.

A felügyelők utasítást kaptak a kormány-

tól a részvénytársaságok adóalapjának azonnali és részletes felülvizsgálására, annak a megállapítása végett, hogy a kivetések reális alapon történtek-e. Ahol megállapítják, hogy az adóalap nem egyezik meg a vállalat könyveiben szereplő bevételeikkel, ott azonnal kihágási jegyzőkönyvet fognak felvenni.

Százötven lejjel lesz olcsóbb egy csomag paraszt-szövőfonal

Ismeretes, hogy a kormány gazdasági tanácsa úgy döntött, hogy a paraszt szövőfonal behozatalát és elosztását monopóliumnak nyilvánítja és ezáltal kísérli meg a jelenlegi eladási árak olcsóbbá tételét.

Szakkörökben arra hivatkoznak, hogy az angol szövőfonal nagybani ára a bucuresti piacon 675—710 lej körül ingadozik csomagonként (4.536 kgr.). A detaileladá-

si ár alig különbözik a nagybani áráktól, mivel a kiskereskedő alig 5—10 lejt keres egy csomag fonalon.

Egy csomag fonalat 245.70 lej vám- és különböző egyéb illeték terhel. Hírek szerint a kormány az a terve, hogy ezeket az illetékeket mintegy 150 lejjel fogja csökkenteni, miáltal a szövőfonal eladási ára is ennek megfelelően fog olcsóbbodni.

A Banca Nationala intervenciójára megszilárdult a bukaresti értéktőzsde

Január első napjainak ideges hangulata után a bucuresti tőzsde lanyha irányzatát ismét szilárdabb tendencia váltotta fel. Az állampapírokban mutatkozott nagyobb kínálatot a jegybank, amely azonnal közbelépett, nagyobb részt felvette, úgy, hogy az átmeneti árfolyamcsökkenések megállapodtak, sőt határozott emelkedő irányzat jutott előtérbe.

Ennek tulajdonítható, hogy a fix kamatozású papírok a bukaresti tőzsdén kedvezően alakulnak. A kisajátítási kötvények mai árfolyama 58, a kisajátítási örökjárdéké 57, az Inzestrare nagy címletű 76, a kis címletű 72, a Consolidare árfolyama pedig 35 körül ingadozik.

A kormány és a jegybanknak ezt az intervencióját gazdasági és tőzsdai körökben szerencsésnek tartják s azt az óhaját hangoztatják, hogy a Banca Nationala a

jövőre nézve se hagyja sorsára az értéktőzsdét.

A külföldi valuták magánforgalmi árfolyamai egyébként erősen ellanyhultak, ami a lej belföldi értékelésében kedvező hatást váltott ki. Bucuresti lapjelentések szerint a fővárosi magánforgalomban a dollár 190—195, az angol font 980—1000, a svájci frank 46—48 körül ingadozik. Ennek megfelelően olcsóbbodtak az aranyérmek is, a Napoleon ára 1260—1270 lej körül mozog.

— A kolozsvári zsidó iparosok aggmehháza javára f. hó 16-án, vasárnap délután 4 órai kezdettel a Regal bár igazgatósága műsorral egybekötött teadélutánt rendez. Kérlik Kolozsvár város zsidó társadalmát, hogy ezen a jótékonyos rendezvényen minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjék.

Héber szótárak

Mannheim—Grosz: Héber-magyar szótár

ez első modern lejtés héber-magyar szótár rövid nyelvtannal, 628 oldal, kb. 20.000 címszóval díszes kötésben 300 lej, fizetve 200 lej.

Mannheim: Magyar-héber szótár

modern magyar-újhéber szótár, 300 oldal, 15.000 szó 120 lej. Kapnato az

Uj Kelet kiadóhivatalában

Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

a Jaff Grapefruit

Miért ment Vaida Sándor ellenzékbe az új kormányral szemben

A volt miniszterelnök nyilatkozik arról, hogy miért nem került hatalomra a Román Front

Bucuresti, január 14. (Az Uj Kelet tud.) A Frontul Romanesc fővárosi tagozata bankettet adott a minap Vaida Sándor tiszteletére. Vaida nagyborszábasu politikai expozé tartott, amelyről már röviden beszámoltunk. Az alábbiakban részletesen ismertetjük a beszédet, amelynek során Vaida felmondta a kormányral szemben eredetileg elfoglalt jóindulatú várakozó álláspontját. A volt miniszterelnök többek között a következőket mondotta:

— A liberálisok választási katasztrófiája után ezzel a kormánnyal találtuk magunkat szembe, holott a választások előtt a mi programunkat igen radikálisnak találták és azért nem hoztak hatalomra bennünket, hogy ne legyünk a nagyhatalmak és a Népszövetség. Most pedig itt van ez a kormány, amelynek programja tisztán antiszemita, míg a mi programunk tisztán valachista program volt. Megmondottam a vezetőségi ülésen is, hogy amíg ők lényegükben antisemiták, mi lényegükben valachok vagyunk. Kezdetben ez a kormány azt mondotta, hogy Cuza integrális antiszemita programja mellett van, most pedig sikerült „re-valachizálnunk” az egész keresztény nemzeti pártot. Hódolatot fejezem ki Cuzával szemben, aki kitartott egész életén át eszméje mellett, amelynek megvalósítását két hónappal ezelőtt a legkevésbé sem várta, hogy most kiábrándítsák azok, akik az ő ruhájába fogóztak és akik képtelenek megvalósítani, amit ígértek: Cuza programját.

— Kormányozni annyit jelent, mint előre látni. És nem megengedhető, hogy elszédítsük a világot, kompromittálva a nemzet hűzöt és az ország tekintélyét külföldön.

A Totul pentru Tara a láthatóan
— Románia sorsáról beszéltek egyesek és azt mondták, hogy elpusztulunk. Nem pusztulunk el mi olyan könnyen. Nehezebb idők is átélünk és mégis eljutottunk Románia nemzeti egységének dicsőségéhez. Amiód a nemzet jövője a mi akaratunktól függ, nem lehetünk kishitűek. Aggódnunk kell amiatt, hogy a liberálisokat megverték a választásokon és most egy tehetetlen kormányunk van és a jövő horizontján a Totul pentru Tara pártja tűnik fel? Kik azok a Totul pentru Tara párt? A mi gyermekeink. Tapasztalatunk nincs, de misztikus hitük van a tapasztalatlanág naivitása mellett és ezért kell nekünk közbe lépni és bedobnunk a mérlegbe a mi tapasztaltságunkat a jövő generációk érdekében. Ha nem hallgatnak meg, beütik fejüket a tapasztalat asztal szélébe és ez a nemzet akkor sem fog elveszni, mert ha az idegenek nem tudtak leteríteni bennünket, ugy nem a mi butaságunktól és tapasztalatlanágunktól fogunk elpusztulni. Ahelyett azonban, hogy egy világos és tiszta szívek által elképzelt program szerint dolgoznánk, a kormányok demagóg tulkapasait látjuk, a nemzeti eszme kompromittálását az országban és a külföldön, a gátak felszabadítását, hogy a fripturisták érvényesüljenek, a valach eszme pedig felapozódik és kompromittálódik, miközben az országot megaláztatások fenyegetik.

— Egyszerre kiugrottam a kormánnyal szembeni jóakaratu várakozásból, amelyet tegnap felmondtam. Hogyne mondtam volna. Tegnap beszélgettem Goga miniszterelnökkel és Armand Calinescu belügyminiszterrel.

Megmondottam nekik: lojalitást lojalitásért. Ne csábítgassák az én emberemeimet. Megmondottam azt is, hogy helyes volna, ha egy tiszta szervezet maradnának, amelyet nem érint a fripturizmus. Azok, akik közöttünk voltak és reszkáltak egy miniszter tárca vágyától, azt mondták, hogy ha a Román Front odakölesönözne erejét ennek a kormánynak, megmenthetné. És a fripturisták: felsaptak a kormány megmentőinek. Ezek az urak ezzel a kormánnyal együtt fognak lezuhanni, mert ami fripturizmusra van építve, annak nem lehet jövője a mi országunkban.

Miért bukott meg a liberális párt a választásokon?

— Nagy kérdések várnak megoldásra. Nem jutottunk hatalomra. Ugy akarta a véletlen, hogy midőn a kormányváltás sorra került, mi az átszervezés lövészárkában voltunk, azután a szerencsétlenség után, hogy a liberális párt nagy gangsztereit leterítették. Előálltak akkor a farkas és bárány meséjével, hogy nevezetesen a Román Front lett volna az oka a kudarcnak. Vajjon az nem volt

végzetes hiba, hogy ragaszkodtunk a saját választási jelükhöz, hogy dínusztákat tettek a listák élére? Az igazság az, hogy a liberális pártot túlságosan jóllaktatták a kormányzás jövevényei és azt várták a választásokon, hogy a sült galamb a szájukba repüljön. A Román Front megtette kötelességét és én több mint kétezer kilométert jártam be a választási kampányon, hogy teljesítem kötelességemet.

— A választások után sajnáltam a hozott áldozatot. Ez azonban mégis többet jelent, mintha megkaptuk volna a választási prémiunot, mert a legélesebb ellenzéki magatartással sem tudtuk volna a liberális pártot így leteríteni, egyetlen ütessel.

— A mai korszakban a legfuresőbb eszme sem látszik különösnek. Ha egy az ország legnagyobb részében nem létező politikai szervezet jutott hatalomra, mi, a Román Front, öt jobb garnitúrát állíthatnánk ki, mint a jelenlegi kormány. És minthogy ma a nemzeti eszme dominál, ez nem fog elaludni addig, amíg a valach nemzet nem lesz ur az ősi hazában.

Japán mégsem üzen hadat Kinának és elismeri Csang Kaj Sek kormányát?

A kínaiak visszahódították Csining városát. A katonai történelemben páratlanul nagymeretű repulótámadást intéztek a japánok Dél-Kína ellen

Sanghaiból jelentik, hogy szakadatlan éjjeli és nappali harc után a kínaiak visszavették Csining városát. Ezzel kapcsolatban a Reuter azt jelenti, hogy Csining városa már negyedszer került más uralom alá. Kínai forrásból így számolnak be azokról a hadműveletekről, melyek a város visszazszerzését eredményezték: A nagy csatorna nyugati partján nagyobb kínai erőket vontak össze, melyek rajtaütésszerűen átlépték a csatornát és megtámadták a várost. Allitól magá Csang-Kaj-Sek marsall vezeti ebben a körzetben a kínaiakat. Kínai forrás szerint 400.000 embert vontak össze a németek által a Lunghajvasútvonalal párhuzamosan épített vonal mentén. Három japán hadoszlop legyőző alakban indult meg Csining felől a Lunghajvasútvonal felé és így a kínaiak balszárnyát fenyegeti.

Kína szívesen védekezik

Tokiói jelentés szerint Kawai, a külügyminisztérium hirszerző osztályának vezetője kijelentette az Asahi című lapnak, hogy elismeri, miszerint a Csang-Kaj-Sek marsall vezetése alatti Kína a kékingesektől a kommunistákig terjedő teljes egységben, ritka szívóssággal készül a katonai és polgári ellenállásra. A közép kínai japán hatóságoknak az a benyomásuk, hogy Csang-Kaj-Sek sohasem fog engedni Japánnal szemben. Több, mint 30 millió menekült maradt hajlék nélkül Sanghai és Nanking vidékén. Ezek közül 80 százalék paraszt.

Egyidejű sanghai jelentés szerint Miss Agnes Smedley, ismert amerikai írónő, aki Hankowba érkezett a 8-ik kínai hadsereg főhadiszállásáról, a helyszínen szerzett bizonyítékai alapján kijelentette, hogy dacára a legyőzhetetlen akadályoknak, amiket a japánokkal való harc jelent, a kínai lakosság egységes és el van rá határozva, hogy változatlanul tovább harcol. A kínai hadsereg keretén kívül a lakosok ezrei a nagy hőben meztláb, megfagyva, folytatják a guerilla-harcot. Számos esetben megcsik, hogy 100 ember indul harcba 50 puskával és miután egyik elesik, a másik veszi át annak fegyverét. Sokszor egész japán különítményeket fegyvereznek le és

elveszik azoktól fegyverüket, hogy folytathassák a harcot.

Borzalmas japán repulótámadás Dél-Kína ellen

A Daily Express hongkongi tudósítója közli, hogy a japánok tegnap olyan nagymeretű repulótámadást hajtottak végre, amire nincs példa a világ katonai történetében. Százhatvanhat repülő dobott le bombákat Dél-Kínára és elvágta a közlekedést úgy az országutakon, mint vasúton Hongkong és Kanton között. Az áldozatok száma igen nagy. Kuantian állomáson megtámadták egy vonatot és annak utasait a repülők a rizsültetvényekig üldözték. Kanton felett háromszor jelentek meg a repülők. Öt japán gépet lelőtek.

Békétárgyalás indult meg Csang-Kaj-Sek és a japán kormány között?

Mint Londonból jelentik, egyre erősebben tartja magát a hír, hogy a japán kormány és Csang-Kaj-Sek marsall között békétárgyalások folynak a legutóbbi ja-

Merev nyak

Gondoskodjon azonnal erről az orvosságról!

Hogy azonnal megszabaduljon a merev nyakról — kenje Sloan's-szal. Ne dörzsölje be! E csodás készítmény gyógyító hatása Ön helyett dolgozik. Táplálja a fájó szöveteket friss és tiszta vérrrel, ami eltünteti a daganatot, megszünteti a fájdalmat. Minden gyógyszerárban és drogériában kapható. Nagy üveg 60, kis üveg 35 lei.

Sloan's Liniment megszünteti a fájdalmakat!

pán békefeltételek alapján, amelyek állítólag lényegesebben enyhébbek, mint az előző békefeltételek.

Egyidejű hankeui jelentés szerint mértékadó körökben rámutatnak arra, hogy Csang-Kaj-Sek marsall még nem kapott ultimátumot Tokióból a január 11-i japán császári értekezletet követően és így a kínai kormány sem hivatalos, sem félhivatalos uton nem tájékoztatták az értekezleten hozott határozatokról. Kínai körökben azt hiszik, hogy Japán nem fog hadat üzeni és nem fogja felfüggeszteni a hankeui kormány elismerését sem.

Újabb hadianyagszállítmány Kínának

Tokióból jelentik, hogy a Nichi Nichi szerint 100 orosz repülőgép és 300 pilóta érkezett Hankeuba. A gépek igen modernek és nagy gyorsaság kifejtésére képesek. A lapok szerint a japán hadsereg egyik tolmácsát megölték a sanghai francia engedményes területen. A gyilkos egy kínai. A hír nagy izgalmat keltett.

Washingtoni jelentés szerint mértékadó habár nemhivatalos forrásból közlik, hogy az a három amerikai páncéloshajó, amely résztvesz a singaporei angol flottabázis felavatási ünnepségein, a távolkeleti vizeken marad, hogy az amerikaiak ázsiai flottájának erősítésül szolgáljon.

Németország hajlandó visszatérni a Népszövetségbe?

Párizs, január 14. A Matin berlini tudósítás alapján jelenti, hogy a Berlinben tartózkodó Beck lengyelkülgyminiszter és Neurath báró tegnapi megbeszélései középpontjában a danzigi kérdés volt.

A Daily Herald Beck németországi tárgyalásaival kapcsolatban azt írja, hogy a lengyel külügyminiszter lehetségesnek tartja Németországnak a Népszövetségbe való visszatérését, hogy ha az alapokmányt módosítják.

— Zsidók és izraeliták. Dr Stern Ignác „Zsidók és izraeliták” címen érdekes füzetet írt. Szerző azt akarja munkájában igazolni, hogy a Jerobeam idejében kettévált zsidóság és annak egyik töredéke, a tiz törzs már nem tartozik a mesék birodalmába. A tiz törzs itt él mint jelentős kultúrteremtő és nem merült alá a történelem sodrában. Az amerikaiak és angolok magukat ugyanis Izrael tiz törzséből származtatják, nemcsak azon az alapon, hogy ők a világ leghaladottabb népe, hanem történeti dokumentumok alátámasztásával. Dr Stern Ignác behatóan foglalkozik a kérdéssel és alapul Lady Caithness és Teodor Buzoianu műveit vette. Ez a tanulmánya egyik részlete csupán annak a nagyszabású munkának, amelyen dolgozik. Izeltő egy eszmevilágból, amely állandóan aktuális. A tanulmány a közeljövőben jelenik meg és minden újságkioszkban kapható lesz.

a Jaffai Grapefruit

javas érvénygyógyesztő, ónséges csemege

SPORT

Dr. Szilágyi Ákos halálára

Rövid híradás alapján megírta az Uj Kelet, hogy Temesváron meghalt dr. Szilágyi Ákos. Kolozsvár zsidó sportléte jól ismerte a fiatalon, 39 éves korában elhunyt Szilágyi Ákos, aki az akkori fénykorát élő Haggibor futbalcsapatának játékos volt. Szilágyi Ákos mint páratlanul korrek, jellemes, szelvényes és mindenivel szemben egyformán udvarias ember volt ismeretes, aki Kolozsvár zsidó sportjának fegyelmességével és páratlan bajtáris szellemével a többségiek részéről is becsülést szerzett.

Szilágyi dr. később, bizonyos befolyások folytán, az akkor alakult Universitatea futbalcsapatába ment át, ahol ugyanaz a tisztelet és becsülés vette körül, amelyet megáldnak halk, udvarias viselkedésével a Haggiborban kívívott.

Egyetemi tanulmányai végeztével dr. Szilágyi Ákos Temesvárra költözött és bár professzionális elfoglaltsága elsősorlaton a sportélet zajától, valahányszor egykori kolozsvári ismerőseivel hozta össze a sors, szívesen emlékezett vissza a régi Haggiborra és sikereikkel teli napjaira.

Szilágyi Ákos dr. temesvári tartózkodása alatt ugyanannak a népszerűségnek örvendett, amelyben Kolozsváron is része volt. Váratlanul, életének delén elért halála alkalmával, temetésén Temesvár három rabbija tartott gyászbeszédet. A baráti és kollégái köre nevében Gábor Livius dr. Temesvár volt főpolgármestere, a Park szanatórium igazgató főorvosa, ahol Szilágyi dr. működött, tartott megrázó erejű gyászbeszédet.

Szilágyi dr. halála nemcsak családjá és népes temesvári ismerőseinek, de egykori kolozsvári sportbarátainak körét is gyászba borította. (J. E.)

Csak röviden...

A Sportszövetségek Uniója, az UFSR, Romániát -- mint közöltük -- tizenegy sportkörzetre osztotta. A tizenegy sportkörzetre, haszvárgott hírek szerint, a következőképpen állítják össze: 1. Temesvár, 2. Arad, 3. Nagyvárad, 4. Szatmár, 5. Kolozsvár, 6. Nagyszeben, 7. Brassó, 8. Cernăuți, 9. Chisinau, 10. Iasi, 11. Galați, 12. Constanta, 13. Bucuresti, 14. Craiova. A tervek szerint tehát Erdélyben hét sportkörzet lesz.

A Bassói Turista Egyesület rendezésében vasárnap kerül sorra az idény első ugróversenye. Az 1680 méter magasságban fekvő nagykovási sánc az ország legkötönyebb gyakorló sánca s így a vasárnapi verseny igen jó edzési alkalom lesz a versenyzőknek a január 30-i bolnoki nemzetközi ugróversenyre való tekintettel. A rendező egyesület közlése szerint a Nagykováson fitnő hó van. A verseny színhelyét a gyalogosok is könnyen megközelíthetik.

Bécsi sportkörökben terjedt el annak a híre, hogy a FIFA főtájkára a Kontinens-Nagy-Britannia (Anglia, Skócia, Írország és Wales) válogatott mérkőzésének határnapján június 19-ét ajánlotta. A 16-án végződő VB utáni legközelebbi időpont volna ez. Ez a mérkőzés angol pályán kerülne lebonyolításra. A reváns 1938-ban Párizsban, vagy Berlinben lenne.

A Haggibor tornaszövetsége ismét megkezdte edzéseit. Tornaórák hétfőn és csütörtökön esete. Felkértenek az összes tagok, hogy a tornaórákon pontosan jelenjenek meg a tervezett március eleji innepély gyakorlatainak betanulása végett.

Az UFSR (a Román Sportszövetségek Uniója) körrendeletben fordult az összes sportszövetségekhez, közzöve, hogy 1938 június 1-től egyetlen román egyesület sem alkalmazhat idegen edzőt.

A labdarúgószövetséghez az elsőosztályú egyesületek nacionalizálása érdekében javaslatot nyújtottak be, aminek értelmében minden csapatban legfeljebb 3 kisebbségi és 8 többségi játékos sportolhat. A javaslatot 1938 január 20-án vitájkák meg.

A Haggibor Herczeg-kupa vívóversenyt, a propaganda-jelleg miatt, díjtalanul lehet megtekinteni. A versenyt a Calea Marechal Foch 10 szám alatti vívóteremben rendezik vasárnap délelőtt 9 órai kezdettel. A versenyre az összes helybéli törzskörmön kívül számsz. vidéki versenyző nevezett.

Teljes komfort a Déli sarkon

Korszerű tudományos expedíció a technika jegyében

Filadelfiában, az ottani acélművek kiállítási csarnokában egy óriási méretű tanknak járnak csodájára az amerikai szakemberek. Ez a tank félelmetes külseje ellenére sem a háború, hanem a béke és tudomány fegyvere. Belsejében nem ágyuk, gépfegyverek és lángszórók foglalnak helyet, hanem érzékeny tudományos műszerek. A tankot egy Herald June nevű mérnök építette, aki annakidején, mint pilóta résztvett a Byrd-expedícióban.

A tank, amely a modern tudomány legszébb diadala, a közeljövőben résztvesz egy délsarki expedícióban. Bámulatosan hosszú az út az egykori primitív kutyaszánoktól a mai tankig. Ez a tank bizonyítja azt, hogy a sarkvidéki kutatások hőskora is lezárult és korunk tudása már a technika legújabb vívmányait is igénybe veszi, nemcsak a siker biztosítására. A borzalmas világháborúnak egyetlen kamatoztatható előnye, hogy a tudomány sok ágában szédtő lehetőségeket tárt fel. Az orvostudomány, a vegyészet és a technika a kényszer hatása folytán néhány esztendő alatt soha nem sejtett fejlődésen ment keresztül. Lám, az ember még a gyilkos tankot is a békés fejlődés és a tudományos megismerés szolgálatába állítja.

Egy tank, amely nem gyilkol

Harold June tankja 12 méter hosszú és 6 méter széles. A hatalmas alkotmányt április végén hajóra rakják és a hajó a sarkvidéki tenger valamelyik hajózható pontján fog kikötni. Itt a tankot kiteszik a jégmezőre, ahol azután megkezdik vándorlását „az örök jég honában.”

A tank belső berendezése kényelmesség szempontjából vetekedik bármely elsőosztályú szállóval. Az acélvárat központi fűtés melegeit, elektromos áram világítja s ez után semmi sem természetesebb mint hogy hideg- és melegvizet szolgáltat. Középen van egy tágas szoba, ahol a tudományos munka folyik. Ebben a szobában négy asztal van, mindegyikén írógép. A mellette lévő helyiség a hálószoba, amely fűrdőszobába torkollik. A pánccélozott szállóházban van még ezenkívül laboratórium is, ahol a tudósok nyomban feldolgozhatják észleleteiket. Ilyen kényelem mellett igazán nem látszik túlságosan nagy megpróbáltatásnak a dél sarki exp-

pedíció. Szakkörök nagy várakozással tekintenek a tank délsarki útja elé és remélik, hogy a tudósok lényegesen kiegészíthetik ismereteiket a déli sarkvidék flórájáról, faunájáról és etnográfájáról.

Ugyancsak korszerű expedíció az, amelyet az amerikai vöröskereszt-egylet indít Kína belsejébe. Ez az expedíció egy autósorból fog állani, amelynek célja, hogy higiénikus és közegészségügyi ambulanciákat tartson a rendkívül elhanyagolt kínai vidékeken. Az expedíciót támogatja a Népszövetség is, amely ajánlólevelek útján hívja fel a helyi hatóságokat arra, hogy az expedíció munkáját tegyék lehetővé.

Ez a „repülő ambulancia” keresztül-kasul bejárja Kína egész területét, megáll minden faluban, gyógyszereket oszt szét, tanácsokat ad és megvizsgálja a betegeket. Ahol lehet, nyomban beavatkozik, sőt kisebb műtéteket is végez. Az autók belseje egyben laboratórium is, ahol a szükséges szűrőanyagokat és gyógyszereket is elő tudják állítani. Az expedícióban főleg amerikai orvosok vesznek részt, de a vezető dr. Mooser zürichi egyetemi tanár-ra bízták.

Piccard legújabb kísérlete

Még egy rendkívül érdekes tudományos expedícióról kell beszámolnunk. Ennek az expedíciónak kutatási területe azonban a tenger végtelen mélysége. Szervezője nem kisebb személyiség, mint Piccard professzor, aki a magasságok után most a mélység titkait fűrkészi. Nemrég megjelent nyilatkozatában kijelentette, hogy meg akarja dönteni az amerikai Beebe mélységi rekordját. Piccardról, erről az eredeti, de kissé hóbortos tudósról igazán elmondhatjuk, hogy nála a „szélsőségek” találkoznak.

Azt az acélszerkezetet, amelyben Piccard a tenger fenekére fog leereszkedni, a tudós személyes felügyelete alatt építik. Az acélgondola belsejét légsűrítő készülékekkel látják el, amelyek nyomban működésbe lépnek, mielőtt a gondola megkezdje útját a tenger mélyén. A sűrítőkészülékek célja ugyanis az, hogy a víztömegek borzalmas nyomását, amelyet még az acélfalak sem tudnák elviselni, sűrített levegővel ellensúlyozzák. Piccard egyelőre meg nem nyilatkozott, hogy melyik tengert választja ki a nagy érdeklődéssel várt kísérlet céljaira.

SZÍNHÁZ-FILM-MŰVÉSZET

Páratlan siker mellett folytatódnak az Asszonyok előadásai

Az Asszonyok minden eddigi előadásán egymást követték a nyiltzsinai tapsok, s a közönség nem győzött betelni a kitűnő, mai, modern vigjáték szépségeivel. Hosszu évek óta nem mutatott be színházunk ilyen sikeres vigjátékot, amely ilyen spontán diadalt arasson és ilyen hatalmas tetszést váltson ki.

Minden este és vasárnap délután hat óra körül is az Asszonyok szerepel a színház műsorán.

A komisz kölyök

Rendkívül érdekes premierje lesz hétfőn a színházunknak. Jakobi Edith vigjátéka, A komisz kölyök kerül színre. A szerző, akinek ezt a munkáját a Belvárosi Színház fogadta el előadásra, tudvalevőleg kolozsvári származású, s a kolozsvári lapokban megjelent írásai már általános figyelmet keltettek.

leány hogyan hozta rendbe szüleinek életét, hogyan téríti vissza egymáshoz azt az anyát és apát, akik a maguk egyéni életörömeit hajhászva, már teljesen megfeledkeztek gyermekeik neveléséről. A kisleány is anyja rossz példáján elkeseredve már szinte elbukik, de végül éppen ő az, aki felbreszti anyjában a szülői öntudatot.

A komisz kölyök címszereplője egy 15 éves, mai leány, akit nálunk Fényes Alice személyesít meg. A vigjáték magva az, hogy ez az úgynevezett komisz, de értékes fiatal

A komisz kölyök bemutatójára a szerzőn kívül a magyar színházi világ több neves reprezentánsa is bejelentette érkezését.

A SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Péntek fél 9: Asszonyok. (Negyedszer.) Szombat d. u. 4: A Roninok kincse. (Ifjúsági előadás, olcsó helyárakkal.)

Harmath Jolán, Mária Éva, Mészáros Béla, Lantos Béla, Rajnai Sándor, Pérenyi János, stb. Rendező: Mészáros Béla. Premierbérlet 22. sz.)

Szombat este 9: Asszonyok. (Ötödször.) Vasárnap délután 3: 3:1 a szerelem javára. (Az operett első olcsó helyárás előadása) d. u. 6: Asszonyok. (Hatodszer.) este 9: Asszonyok. (Hetedszer.)

Kedd fél 9: A komisz kölyök. (Rendes bérlet 22. szám. Irodalmi bérlet 12 sz.)

A ROMAN OPERA MŰSORA:

Péntek, január 14: Boccacio. Szombat, január 15 (iskolai matiné): Három a kislány. Vasárnap, január 16 (este): Boccacio.

SELECT MOZGO MŰSORA:

Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap: A társadalom büne. Nagy értelmű film a mai fiatalok küzdelmeivel teli életéből, főszerepekben: Danielle Darrieux és Charles Vanel.

EDISON MOZGO MŰSORA:

Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap: Szenzációs műsor: I. Tarzan bosszúja. A Tarzan-filmek legjobbjai. II. Rangó rózsája. Főszerepekben: John Boles. III. Uj híradó, Midő Maus.

CAPITOL MOZGO MŰSORA:

Péntek, szombat, vasárnap: Komédiások. Szöke Szakáll, Balla Laci, Otto Wallburg és a világhírű Miroca, a bécsi és párizsi színpadok csodagyermekével az élen. Zenéjét szerezte Brodsky.

ROYAL MOZGO MŰSORA:

Ma szenzációs premier! Egy film, amely mindenkinek az emlékeztetőbe vesződik! Puskin világhírű regényének filmváltozata: Pique Dame. Egy katonatiszt élete, akít rabul ejtett a kártya szenvedélye. Főszerepekben: Pierre Blanchard. Előtte Fox híradó.

URANIA MOZGO MŰSORA:

Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap: Buldog Drummond visszatér. Izgalmas kalandfilm a világhírű amerikai detektív életéből. Főszerepekben: John Barrymore, Reginald Denny, Louise Chapman.

MUNKAS MOZGO MŰSORA:

Csütörtökön és a következő napokon 3, 6 és 9 óra: I. A kaméliás hölgy. Dr. ma. Fősz.: Greta Garbo és Robert Taylor. II. Mayerlingi tragédia. Clujon utoljára. Fősz.: Charles Boyer és Danielle Darrieux. Az ünnepi előadásokon visszatérni nem lehet.

AFRÓ HIRDETÉSEK

Alföldi tanár sok évi praksissal román, latin, német, francia és angol nyelvek tanítását biztos eredménnyel vállalja. Dr. Wachsmann, Sipos divattüzetben, Regele Ferdinand.

Házasság céljából ismeretség hiányában ezután keresi 20-25 éves intelligens háziasan nevelt nő ismeretségét egymillió lej értékű ingatlan vagyonnal rendelkező diplomás minden információt kibíró kereskedő. Teljes című ajánlatok „Harmincas” jellegre a kiadóba kértnek.

JAHRZEIT-TABLA

aluminumból, kicsi tetszetős kivitelben, 1 személyes 150 lej, 2 személyes 250 lej. Megrendelésnél zsidó dátumot kérek. BOROS papírkereskedés Cluj.

Stern szücs és szörmeszalon Cal. Marechal Foch 10, elvállal mindenféle szücsmunkákat a legjutányosabb árak mellett.

Gyermekszerező, árva zsidó urileány gyermekek mellé elhelyezkedést keres, vidékre is. Szíves megkeresést „Lelkismeretes” jellegre a kiadóba kér.

Képviselőt keres műszaki technikai vagy ipari cikkében Erdély és Bánátban járas utazó. „Agilis” jellegre.

24 éves szép, csinos urileány, egymillió lej hozománnyal, ugyanannyi örökséggel, férjhez menne vallásos nagykereskedőhöz, vagy győrszhoz. „Boldogság” jellegre.

Utazó tisztviselő, érettségizett, bevezetett munkaerő, állást keres. Megkereséseket „Garranciaképes” jellegén Rudolf Mossehoz, Cluj, kérek.

Fogtechnikus, fiatal, mielőbbi belépésre állást keres. Megkeresések: Káhn ziarist Sighet címre.

Modern dícebédő, kombinált szekrények, rócamé, modern fotelek eladó. Műasztalos. Str. Fr. David 3.

Keresünk azonnalra gyermekszerező, intelligens nőt csecsmőhöz és egy négy éves kislányhoz. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbítja „Gyermekszerező” jellegre.

Eladó — családi okok miatt — a város központjában nagyjövendelmű bogda-vendégző előkelő vevőkörrel, szép felszereléssel. Cím a kiadóban.

HI

Mihály vajda től jelentik: Tegnap vajda Athénból jövet állomáson Calinescu gári és katonai határőrség felügyelőségénél. Marciusig mélyazonosságig határőrség. Bucures töhivataloktól beszerzők kiváltólag meghosszabbított rendőrség főtű adik a régi fényképek rendelkeznek, nem váltani. Igértelmű az országban.

Orvos, aki v. sénék. Szófiából, ros egyik kórház és önfeláldozó mű. Kórnjanski nevű kái órákban végző amelynek során a szített és oly g hogy azonnali vé szükségességnek. Az ház nem tudott o nek vére alkalma rének pótlására. riumban vérpróba lapította, hogy ő sajátát vé meggy után a vérátömles nő segítségével 400 gram vért cs megmentette a pá

Vallási szekt országban. Darm dnyllt német bíró felügyesztett. „U vagy „Ur anygala itéte el államellen vád szerint a szék Altak svájci hítes nyolc nő állt a bí hogy bár tudtak a az ártalmatlan. a hatóságok szem mit, mégis részt a szekta volt fejét egy másikat, aki ment át és több h ilyenkor, négy hó kethónapi foghá asszonyt, akik e részesültek hason gyedikk, akik biz ben felmentettek, zint néhány nap

Szüleinek elintik: Párizsba éves kislányt, A példátlan lélekje lei életét. Charm vi artisták, aki léptek fel és iz kat végeztek há minden este vég mindig az elekt lében maradt. T nak segítségével lehetett feszitt lehetett akadály Egy este a kis edesapja elveszi lett, anyja pedig ni kezd. Villá kapcsolólkart és ség, amely nyon lenet nem tartó banó lelkesedés kislányt, akit ez tüntettek.

A FRATE

NYO

könyve tációk olcsó

MUSORA: ... vasárnap: Nagy értékű film a mekkkel teli életéből. ... Darrioux és ...

MUSORA: ... vasárnap: I. Tarzan bosszúja. ... II. Rangó. ... John Boles. ...

MUSORA: ... Szakáll, Balla Lili. ... világhírű Miroca, a ... vadok csodagyermek. ... szerezte Brodsky.

MUSORA: ... Egy film, amely ... kezeltében vésődik. ... gyének filmváltó. ... katonatiszt élete. ... kártya szenvedélye. ... Blanchard. Előtte ...

MUSORA: ... vasárnap: ... visszatér. Izzalmas ... ríri amerikai detektív. ... kben: John Barry. ... ny, Louise Champ...

MUSORA: ... vasárnap: ... 3. ... amélia hölgy. Dr. ... bo és Robert Tay. ... gédia. Clujon utó. ... Boyer és Daniele. ... előadásokon vissza...

MUSORA: ... vasárnap: ... 3. ... amélia hölgy. Dr. ... bo és Robert Tay. ... gédia. Clujon utó. ... Boyer és Daniele. ... előadásokon vissza...

MUSORA: ... vasárnap: ... 3. ... amélia hölgy. Dr. ... bo és Robert Tay. ... gédia. Clujon utó. ... Boyer és Daniele. ... előadásokon vissza...

MUSORA: ... vasárnap: ... 3. ... amélia hölgy. Dr. ... bo és Robert Tay. ... gédia. Clujon utó. ... Boyer és Daniele. ... előadásokon vissza...

MUSORA: ... vasárnap: ... 3. ... amélia hölgy. Dr. ... bo és Robert Tay. ... gédia. Clujon utó. ... Boyer és Daniele. ... előadásokon vissza...

MUSORA: ... vasárnap: ... 3. ... amélia hölgy. Dr. ... bo és Robert Tay. ... gédia. Clujon utó. ... Boyer és Daniele. ... előadásokon vissza...

MUSORA: ... vasárnap: ... 3. ... amélia hölgy. Dr. ... bo és Robert Tay. ... gédia. Clujon utó. ... Boyer és Daniele. ... előadásokon vissza...

MUSORA: ... vasárnap: ... 3. ... amélia hölgy. Dr. ... bo és Robert Tay. ... gédia. Clujon utó. ... Boyer és Daniele. ... előadásokon vissza...

MUSORA: ... vasárnap: ... 3. ... amélia hölgy. Dr. ... bo és Robert Tay. ... gédia. Clujon utó. ... Boyer és Daniele. ... előadásokon vissza...

MUSORA: ... vasárnap: ... 3. ... amélia hölgy. Dr. ... bo és Robert Tay. ... gédia. Clujon utó. ... Boyer és Daniele. ... előadásokon vissza...

HIREK

Mihály vajda hazakerkezett. Bucuresti-ből jelentik: Tegnap este fél 11 órakor Mihály vajda Athénből jövet a fővárosba érkezett. Az állomáson Calinescu belügyminiszter, a polgári és katonai hatóságok fogadták.

Márciusig meghosszabbították a személyazonosság igazolványok kiváltásának határidejét. Bucurestiből jelentik: A bejelentő hivataloktól beszerzendő személyazonossági igazolványok kiváltási határidejét március 1-ig meghosszabbították. Motáeanu, a fővárosi rendőrség főtitkára kijelentette, hogy akik a régi fényképes igazolványok felett rendelkeznek, nem kötelesek új igazolványt váltani. Igértelmű értesítést küldenek szét az országban.

Orvos, aki vérével áldozott a pácienseknek. Szófiából jelentik: A bolgár főváros egyik kórházában példátlanul bátor és önfeláldozó műtétet hajtott végre egy Kornjanski nevű orvos, aki a késő éjszakai órákban végzett egy koponya-műtétet, amelynek során a páciens annyit vért vesztett és oly gyengének mutatkozott, hogy azonnali vérátömlesztés mutatkozott szükségesnek. Az éjszakai órákban a kórház nem tudott olyan embert találni, akinek vére alkalmas lett volna a beteg vérének pótlására. Kornjanski a laboratóriumban vérpróbát csináltatott és megállapította, hogy ősszététel szempontjából saját vére megegyezik a páciensével. Ezek után a vérátömlesztési műtétet egy ápolónő segítségével önmagán végrehajtotta. 400 gram vért csapolt le magából és ezzel megmentette a páciens életét.

Vallási szekta tagjait itélték el Németországban. Darmstadtól jelentik: A rendkívüli német birodalmi bíróság az 1934-ben felállított „Emberbaráti gyülekezet”, vagy „Ur anyala” szekta tizenkét tagját ítélte el államellenes tevékenység miatt. A vád szerint a szekta tagjai összeköttetésben álltak svájci hitestvéreikkel. Négy férfi és nyolc nő állt a bíróság előtt azzal vádolva, hogy bár tudtak arról, hogy a szekta, amely az ártalmatlan „bibliakutató” nevet viselte, a hatóságok szemében államellenesnek számít, mégis résztvettek benne. Vezetőjüket, a szekta volt fejét öthónapi fogságra ítélték, egy másikat, aki autójával gyakran Svájcba ment át és több hitestvérét is magával vitte ilyenkor, négy hónapra ítélték, egy asszony kethónapi fogságot kapott. Három másik asszonyt, akik egyszer már amnesztiában részesültek hasonló cselekedetért és egy negyediket, akit bizonyítékok hiányában régebben felmentettek, részint pénzbírságra, részint néhány napos fogságra ítélték.

Szüleinek életmentője. Párizsból jelentik: Párizsban kitüntették egy nyolc éves kislányt, Amelie Charmassont, aki példátlan lélekjelenléttel megmentette szülei életét. Charmasson Amelie szülei jönnévi artisták, akik a párizsi Medranóban léptek fel és izgalmas trapézmutatványokat végeztek háló nélkül. A kis Amelie minden este végignézte a mutatványt, de mindig az elektromos kapcsolótábla közelében maradt. Tudniillik ennek a kapcsolónak segítségével egyetlen pillanat alatt ki lehetett feszíteni a sodronyhálót és meg lehetett akadályozni az esetleges balesetet. Egy este a kis Amelie észrevette, hogy édesapja elveszítette uralmát a trapéz felett, anyja pedig, aki a vállán állt, zuhanni kezd. Villámgyorsan megrántotta a kapcsolókat és a háló kifeszült. A közönség, amely nyomban észrevette, hogy a jelenet nem tartozik a mutatványhoz, kirohbanó lelkesedéssel ünnepelte az életmentő kislányt, akit ezenkívül a hatóságok is kitüntettek.

A FRATERNITAS RT. nyomdájja vállalja

könyvek, folyóiratok, lapok, díszter-tációk elegáns kivitelű, modern olcsó előállítását.

Újból egészséges és életvidám vagyok...

és ezt a Gastro D-nek köszönhetem — írja S. Lilly oradeai fiatal leány —, majd így folytatja: 1,24 évig vagyok de életem utolsó hat esztendeje állandó szenvedésben telt el. 18 éves koromban nagyon megijedtem valamitől és így olyan betegséget kaptam, melyről nem lehetett megállapítani, hogy milyen természetű. Nem tudtam sem enni, sem aludni, ha ettem valamit, azonnal hánytam és kivert a forróság, utána hosszas fejfájás gyötört. Sápadt, vérszegény lettem, 7 és 1/2 kilót fogytam, elvesztettem életkedvem és nem tudtam sehova sem járni, míg mások ajánlására végre a Gastro D gyógyszert kezdem használni. Ez az amerikai gyógynövényből készült nagyszerű gyógyszer teljesen meggyógyított, mindent eszem és 3 hónap alatt 6 kilót híztam. Ismét járok társaságba és bízom a jövőmben.

Gastro D kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárakban Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Meghalt Reich Armin oszlányi főrabbi. Csütörtökön meghalt Oszlányban Reich Armin főrabbi 71 éves korában. A megboldogult, aki nagy talmudtudós hírében állott és kiváló szónok volt, Kolozsvárról nősült: megb. Glasner Mose főrabbi leányát vette el. Bátyja volt a megyesi és verbói főrabbinak és fia néhai Koppi Reich pesti főrabbinak, korunk egyik gaonjának. Az elhunytat egyetlen fia, Izidor középiskolai tanár gyászolja.

A szívburok, a szívbillentyűk és a szívizom megbetegedéseinek kezelésénél a rendkívül enyhén ható természetes Ferenc József keserűvíz fontos segédeszköz, mely reggel felkeléskor egy kis pohárral bevéve a tápcsatorna tartalmát biztosan felhigítja és azt igen könnyen levezeti. Kérdezze meg orvosát.

A lembergi egyetem vezető tagjai szolidaritást vállaltak Kulczinski rektorral. Varsóból jelentik: A lembergi sajtó szerint az ottani egyetem vezetőségi tagjai szolidaritást vállaltak a lemondott Kulczinski rektorral, aki nem volt hajlandó belemenni a zsidó hallgatók számára való gettó-padok bevezetésébe.

Fia és Kánya külügyminiszter kíséri el lengyelországi útjára Horthy kormányzót. Vasóból jelentik: Horthy kormányzó lengyelországi útjára fia, István és Kánya külügyminiszter kísérik el. A Bialovicza-erdőben három napot fog tartani a vadászat. Visszatérőben Horthy kiszáll Varsóban.

Megnyit Tokióban az egyiptomi követség. Tokióból jelentik: A japán fővárosban tegnap nyitotta meg kapuit az egyiptomi követség.

A tragikus sorsu József Attila emlékének szentelt bevezető oldalait a Korunk januári száma. Déry Tibor és Remenyik Zsigmond megrázó erővel számolnak be a hőderlini sorsu nagy magyar költő életéről és művészetéről s a továbbiakban a költők egész kórusa siratja el. Meleg szavakkal bucsúztatja el a lap Bitay Árpádöt és Thorma Jánost, az erdélyi magyar művelődés és művészet e két kimagasló képviselőjét. Ugyanazok az oldalak, amelyeken a szellem lobogó tisztaságáról tesz írásaival bizonyosságot, bucsúztatják a lap korán elhunyt munkatársát, Kovács Józsefet, az erdélyi fiatal irónemzedék egyik legsúlyosabb egyéniségét. Ennek az irónemzedéknek az idősebb irónemzedékekkel szembeni magatartását értelmezi meglepően nemes és tiszta judiciummal Szeneci László. Lukács György irodalompolitikai tanulmányosorozatát folytatja. A nemzetközi szaktekintély Déznai Viktor sajátos tudományát, a városstudományt a fogalmát tisztázza, Jancsó Elemér pedig a bukovinai magyarokról közöl mélyszántó, széles átfogó társadalomrajzot. A Kulturkrönika élén Tamási Aron feltűnőstéltő beszámolója áll az erdélyi magyar írók nagyszerű szociális felolvasókörútján szerzett egyéni benyomásairól. Egy másik cikk Sándor László tollából vizont a szlovénköltők benyomásairól számol be az erdélyi magyar írók ottani szereplése alkalmából. A Szemle és Bírálókat rovatokban husz kisebb cikk a legutolsó hónapok legfontosabb könyveit mutatja be és bírálja. A lap szépirodalmi részében Hágy Gyula legújabb drámájának egy felvonása, Sinkó Ervin és Remenyik Zsigmond novellái, Fodor József és Gereblyés László versei találhatók. József Attila hagyatékából pedig két román vers klasszikus érvényű műfordítása. Előfizetési óhajtoknak ingyen kld mutatványszámot a Korunk kiadóhivatara Cluj, Cal. Gen. Drágulina 31.

Roosevelt a hajóépítési hitelek megszavazását kérte a kongresszustól, Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök ma azt kérte a kongresszustól, szavazza meg a több évre szóló hatalmas hadihajóépítkezési programhoz szükséges hiteleket.

Januárban emelkedtek a tavalyihoz képest az állami bevételek. Bucurestiből jelentik: Január 1 és 14 között az állami bevételek kedvezőbbek voltak a tavalyinál. Az idén 553, a tavaly 536 millió, tehát 17-el kevesebb volt a bevétel az év ugyanezen időszakában.

A kontingentálási bizottság tárgyalásai. Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt az ipar és kereskedelmi minisztériumban folytatta munkálatait a kontingentálási bizottság az első évnegyed behozatali kvótáinak megállapítására. Az ipar és kereskedelmi miniszter ma fogadta a lengyel követet és több lengyel kiküldöttet, akik előadták országuk szempontjait a folyó évi behozatali és kiviteli kontingensek megállapítása kapcsán.

A Lomas fogja fával ellátni a fővárost? Bucurestiből jelentik: A Lomas faipari társaság ajánlatot tett az ipar és kereskedelmi minisztériumnak a fővárosnak kedvező feltételek mellett való faellátására.

Egy évre ítélték el egy volt bolgár minisztert. Szófiából jelentik: A törvényszék egy évre ítélte Kostuckoff volt közlekedésügyi minisztert, akit bűnösnek találtak a pártok feloszlására vonatkozó törvény benemartásában. Büntetésének végrehajtását felfüggesztették.

Az egyiptomi hadsereg felesküldött Faruk királynak. Kairóból jelentik: Az egyiptomi hadsereg ma tette le az esküt Faruk király jelenlétében, aki azután szemlét tartott 2500 tisztt és katon felett, akik a koránra tették le a korona iránti hűségüket. Az uralkodó azután az Alazhar mecsetbe ment a tisztek egy csoportja kíséretében.

Új névváltozási rendelet Németországban. Berlinből jelentik: A belügyminisztérium rendeletet bocsátott ki, amely január elsején hatályos ugra szabályozza a névváltoztatásokat, még pedig úgy a vezetéket, mint keresztnevváltoztatásokat rendszerét. A rendelet első része arról intézkedik, milyen formások között lehet a jövőben nevet változtatni, míg a rendelet második része lehetővé teszi a belügyminiszter számára, hogy az 1933 január 30-a, tehát a nemzeti szocialista kormány uralomrajtása előtt engedélyezett névváltoztatásokat — visszavonhassa. Ennek a revíziókat három éven belül kell megtörténnie, vagyis a belügyminiszternek ez a névváltoztatás-vizsgálata 1940 december 31-én megszűnik. Amennyiben valakinek a névváltoztatását visszavonják, nemcsak az illeto személy vesztí el a jogát névhasználatra, hanem mindazok a személyek, akik az ő jogán használták új nevüket. Így tehát a gyerekek ilyen esetben vagy a régi családnévüket, vagy pedig ősök régi nevét kell hogy használják. Az új törvény ennek értelmében esetleg olyan név felvételére kötelez egyeseket, amelyeket azok sohasem viseltek, hanem csak apjuk, nyapjuk, esetleg dédapjuk.

Eljegyzés. Ullmann Böske Crasna és Grósz Sándor, a „Wolf” bórindipari cég beltagja Oradea jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Műszaki hír. Dr. Ing. Blum Ferdinand vezetésével melettt új műszaki tervező iroda létesült a következő munkákkal: az általános mérnöki szakmához tartozó összes munkálatok, egy mint magasépítések, ut és iparvasut építések, hidak, szatikai és vasbetonszerelvények, stb. tanulmányozása, tervezése és szakvéleményezése, valamint mindennemű munkálatok megszervezése, helyszíni felügyelete és vezetése. Cim: Cluj, Str. Regina Elisabeta No. 16.

A Zsidó Párt felhívása a szavazati jog megszerzése ügyében

Felkérünk mindazok, akik a választói névjegyzékbe való felvételüket kérték és szavazati joguk megszerzésére ványulókérésük folyamatban van, hogy a szükséges iratokkal (születési és állampolgársági bizonyítvány, személyazonossági igazolvány és egyéb városi adó befizetést igazoló nyugta) haladéktalanul jelentkezzenek a Zsidó Párt irodájában (Stroescu uca 7-b., telefon 29-59.), mivel fenti iratok bemutatása hiányában kérsüket a városág elutasítja. Felkérünk továbbá jelentkezésre azok is, akik választási névjegyzékbe való felvételüket még nem kérték, hogy szavazati jogukat a fenti iratok alapján a Zsidó Párt tiltársága megszerezhesse.

Szálanként magy d a haja

PETROLEGGER HAJSZESZT MEGSZÜNTETI A KORPAZAST MEGELOZI A HAJHULLAST

Tizenkét szovjet-hajó befagyott. Párizsból jelentik: Moszkvából érkezett hírek szerint tizenkét szovjet-hajó és pedig négy jég-törő és nyolc kereskedelmi gőzös az ujszibériai szigetek környékén befagyott. A fedélzeten 1200 személy volt. A rádió-összeköttetés is megszűnt ezzel a flottával, úgy, hogy Moszkvában katasztrófát tartanak. A napokban expedíció indult a hajók felkutatására. A hajókon sok élelmet és gyógyszert szállítanak.

Megűt a szengáz egy hattagu család. Belgrádból jelentik: Korciani bosnyák faluban a szerb karácsony napján, amit a hó 6-án ünnepeltek, tragikus családi szerencsétlenség történt. A nagy hidegben a paraszt faszénnel fűtött, ami még nem adt ki. Reggelre a kiáradt szengáz megölte a házaspárt és négy gyermekét.

EGYESÜLETI ÉLET

Az albaiulial Zsidó Nőegylet táncestélye. A Zsidó Nőegylet december 26-án fényes keretek között rendezte meg a szokásos évi műsoros táncestélyét. A Zsidó Klub izlésessz felvidszített helyiségei szüknek bizonyultak a zsufolóság szorongó közönség befogadására. A kintünö műsort marosváraljai Glück Filőlőné, a Zsidó Nőegylet agilis ügyvezető elnökője vezette be. Jakobi Baba sok kedvességel román és magyar dalokat énekelte, Sugár Olga szavalata kintünö volt, Abrahám Lili zongoraszáma sok tapsot kapott. A szindarabban: mv. Glück Filőlőné, Sugár Olga, Reinfeld Muci, Herschkovits Flóra, Klein Renée, dr Bleicher Alfréd, Lobstein Rezső, Handelsmann Jenő, Fischer József, Berkó Dezső, dr Izrael Lipót, nagyszerű alakításnyújtottak. Sallner Fáni héber dadokat énekel sok érzéssel, Rosenfeld Lili táncszáma művészi élmény volt. Handelsmann Jenő és Fischer József táncduettje egészen kivételes nagyvárosi attrakció volt. A műsort Klein Renée konferálta szellemesen. A nagyszerű estély megrendezése a fáradhatatlan mv. Glück Filőlőné és dr Izrael Lipót érdeme volt. A közönség lelkesen ünnepelte az összes szereplőket. Műsor után a reggeli órákig táncolt a közönség és azzal az érzéssel távozt, hogy az utóbbi évek legsikerültebb estélyén vett részt.

Az Erdélyi Zsidó Arvagondozó Atrétegező Intézet közleménye. 1. Dr Becski Irén orvosnő f. hó 9-re hirdettét előadása a gyermeki félelemlről, adminisztrációs okok miatt maradt el. Eme igen érdekesnek ígérkező előadást az előadónő meg fogja tartani, amint előre megállapított programunk kerete a bellesztést megengedi. A dátumot közzölni fogjuk. 2. A pedagógiai előadásorozatunkat szeretnők technikai előadásokkal kiegészíteni. Az alábbi problémák feldolgozását tűztük ki: A nyersanyagok lelőhelyei; félkész és készárúk beszerzése; közlekedési eszközök fejlődése; az ipar fejlődése; a gépek szerepe a termelésben; a kereskedelem fejlődése a rentabilitás; az európai országok munkás-szociális intézményei; a román munkás-szociális intézmények; a palesztinai munka- és munkásviszonyok; a palesztinai munkás-szociális intézmények; a romániai munkás elhelyezkedési lehetőségei; a palesztinai munkás elhelyezkedési lehetőségei; külföldi államokban a munkás elhelyezkedési lehetőségei; speciális szakmai továbbképzés. Kérjük szakembereinket, segítsenek bennünket kulturelőadásainkban és vállalják egyegy probléma kidolgozását és erről bennünket telefonon (15-95) értesítsenek. 3. Az ipari és kereskedelmi kiképzés zsidóságunk legfontosabb problémája. Csak a tökéletes, képzett, fegyelmzett, intelligens iparos és kereskedő ifju remélheti, hogy az előirt vizsgákat letetheti és a versenyben helyét megálthatja. Otthonaink és egyéb intézményeink minden előkészületet megtettek, hogy a tavaszi szezon kezdetén minél több új növendéket felvegyenek és elhelyezhessenek. Felvételi kérvényeket és tanácsot kérő leveleket irodánkban, Cluj, Str. Paris 36 sz. kell eljuttatni. Válaszbélyeget kérünk mellékelni.

UJ KELET *Legújabb hírek*

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

1938. január 10-éről 11-re virradó éjszaka a Rador és a Radio Central távirati irodák közölték a bucaresti sajtóval a Daily Heraldnak adott királyi nyilatkozat szövegét. Az igazság iránti elemi kötelességünknek érezzük, hogy mielőtt a nyilatkozat a romániai sajtóban napvilágot látna, biztosítékot kapjunk szövegének hitelességére vonatkozólag. Ezért azzal a kéréssel fordultunk a fővárosi lapokhoz, halasszák el legközelebbi kiadásukig az interjú közlését és adjanak nekünk módot arra, hogy meggyőződjünk, vajjon az angol újságíró neve nada-e vissza az uralkodó szavait. Ez az elővigyázatosság minden civilizált országban bevett szokás. Felfogásunkkal egyetértettek az összes lapok szerkesztősegei, így az Universul is. Másnap az uralkodó nyilatkozata minden változtatás nélkül napvilágot látott. Az ellentünk ezzel kapcsolatosan intézett támadások tehát alaptalanok.

A vaidisták visszatérnek a nemzeti parasztpárthoz?

A Tempo jelentése szerint a vaidisták ma C. Anghelcsu volt bankormányzó lakásán Vaida Sándor részvételével értekezletet tartottak. A lap szerint a vita tárgyát a vaidistának a nemzeti parasztpárthoz való visszatérése képezte.

Mihalache ma Bucurestibe érkezik, ahol megbeszéléseket folytat pártjának vezetőivel. Mihalache vasárnap Piteștibe utazik, ahová nagygyűlésre hívta egybe a párt Argemesyeli tagozatának vezetőit és tagjait, hogy megvitassa velük Armand Calinescu kiválásának esetét.

Váratlanul új prefektust neveztek ki Máramaros élére

Sighet, január 14. (Az Uj Kelet tud.) A kormányváltás után került Máramaros megye prefektusi székébe Constănescu tábornok, aki azóta intézte a megye ügyeit. A prefektus néhány nappal ezelőtt Bucurestibe utazott hivatalos ügyek intézése végett. Amikor visszatért sürgöny várta, amelyben arról értesítik, hogy felmentik állásától és helyébe Margineanu Sava volt vezető járásbíró nevezik ki, akit ebből az alkalomból közigazgatási vezérfelügyelői rangra emeltek. Margineanu egyelőre csak mint delegált intézi a megye ügyeit, amelyet már át is vett Constănescu tábornoktól. Pénteken azonban már le is tette az esküt Moisés törvényeségi főnök kezébe. Valószínűleg a napokban megérkezik a kinevezéséről szóló dekretum.

Hivatalba lépésekor a prefektus kijelentette, hogy új élet kezdődik a megyében. Azon fog dolgozni, hogy megtisztítsa a megyét a nemkívánatos idegen elemektől.

Margineanu prefektus régi cuzista multra tekint vissza. Jasiban, ahonnan tíz esztendővel ezelőtt nevezték ki Máramarosra, nagy szerepet játszott a diákmozgalmakban, sőt elnöke is volt a diákgyűlésnek. Egyébként Cuza professzor tanítványa. Szigeti nemzeti keresztény párti körökben valószínűnek tartják, hogy Margineanu prefektus rövidesen a párt máramarosmegyei tagozatának elnöke lesz.

Máramarosban egyébként folyamatban van a különböző pártokból a kormány pártba való átszövés. Nagy meglepetést keltett dr. Filipciuc Alexandru volt liberális alpolgármester belépése a nemzeti keresztény pártba, aki annak idején a nemzeti parasztpártból ment át a liberálisokhoz.

Sorra érkezik meg a cselédtörvényt az erdélyi megyékbe

A cselédtörvényt, mint ismeretes, nem jelent meg a hivatalos lapban. Miután a munkaügyi minisztérium nyilvánosságra hozta, a minisztertanács elhatározta, hogy a jövőben általános természetű rendelkezéseket a mi-

niszterek tartoznak bemutatni a minisztertanácsnak.

A jelek szerint a munkaügyi minisztérium mégis kiküldötte a rendeletet, amely többek között a (szatmári, kolozsvári) nagyszabású és brassói munkaügyi hivatalokhoz is megérkezett. Nagyszabású az újabb cselédszerződéses tudomásulvételét megtagadták a hatóságok.

A kolozsvári rendőrség még nem intézkedett a rendelet végrehajtásáról, nyilván mert

még nem kapott hiteles utasítást az illetékes fórumoktól.

Pénteken egyébként az a hír terjedt el Máramarosra, hogy a cselédtörvényt megérkezett a hatóságokhoz. A rendőrkészlet egyelőre nem nyilatkozik a rendeletről, annyi azonban kiszivárgott, hogy a bejelentő hivatal a pénteki naptól kezdve nem látat be keresztény cselédeleányt zsidó háztartásba.

GENE, január 14. Istrate Micescu román

külgyminiszter kísérete már megkezdte annak az emlékiratnak kidolgozását, amelyet Micescu a Népszövetség előtt fog felolvasni. Az emlékirat megszövegezésénél, amely magában foglalja a romániai zsidó és magyar kisebbségek ügyét, gondot fordítottak arra, hogy megelőzzék az esetleges petíciókat. Ugyancsak Genéből jelentik, hogy Istrate Micescu román külgyminiszter a genfi pályaudvaron a kisantant képviselőin kívül a lengyel követ is fogadta.

Herriot, Sarraut, vagy Daladier lesz az új francia miniszterelnök

Bizalmatlansági szavazat nélkül nyult Chautemps a lemondás eszközehez. Lebrun elnök azonnal megkezdte a tanácskozásokat

Párizs, január 14. (Rador). Ma hajnali 5.10 órakor Chautemps miniszterelnök a kormány többi tagjainak társaságában megjelent az Elysée-palotában és Lebrun elnök elé terjesztette a kabinet lemondását. Az elnök 10 órakor kezdte meg a konzultációkat.

A kormány lemondásának előzményei ezek voltak: A baloldali csoportok tegnap esti összejövetelén a szocialisták kijelentették, hogy szervezték megkérdezése nélkül nem járulhatnak hozzá a kormány iránti bizalom kifejezését tartalmazó javaslat ama szövegéhez, mely a következőképpen hangzik: A kormány kéri a pénz szabadságának fenntartását. A szocialisták parlamenti csoportja 60 szavazattal 36 ellenében elfogadta ezt a tőrdalékat.

Amikor a képviselőház ülésének megnyitására Herriot elnök felolvasta Elbel és Serol képviselők bizalmi indítványát,

Flandin volt miniszterelnök megtámadta a kormányt, amely elutasította a cseréforgalom ellenőrzését és emlékeztetett a szocialisták ismételt követelésére a cseré ellenőrzésének szükségességéről.

Nem szabad kétségeknél felmerülniük a frank kérdésében, — mondotta Flandin. Serol a szocialista csoport nevében kijelentette, hogy csoportjának tagjaival együtt bizalmat fog nyilvánítani.

Chautemps ezután válaszolt Flandinnak és kérte, vonja vissza kérését. Flandin ennek eleget is tett, mire a házelnök felvetette a bizalmi kérdést a kormány részéről.

hogy „a pénzügyi szabadság rendszerének keretében a frank ereje helyreállításához és a köztársasági rend tisztelte biztosításához”. Ebben a pillanatban a szocialisták az ülés felüszabását kérték. Ennek dacára a szavazást megtartották, végül is azonban a szavazatok összeszámolása az ülés felüszabását tette szükségessé, ami meg is történt.

A szocialisták azért kérték az ülés felüszabását, mert a szocialista minisztereknek szándékukban állott közölni a kormányban való együttműködésük megszüntetését,

tekintettel arra, hogy Chautemps miniszterelnök nem volt hajlandó engedni ama elhatározásból, ami a népfront sorsát kockára tette volna. Valóban, az ülés felüszabása után, — amit a szavazatok összeszámolása végett rendeltek el, — a szocialista miniszterek ilyen magatartást tanúsítottak és így a kormány lemondása szükségessé vált.

A kamara ülését 4.45 órakor nyitotta meg újból Herriot, de a miniszteri padon senki sem foglalt helyet. Herriot közölte, hogy

Chautemps tudomására hozta, miszerint nem mutat további érdeklődést az ülés iránt, amit tehát, nem lehet megtartani. A képviselőház nyugodtan távozott, miután a kommunisták a népfrontot éltették, a jobboldal pedig ezt kiáltotta: Moszkvába!

A szocialisták így indokolták meg miniszterelnök a kormányból való kivonását: „A jelen körülmények között, amikor az ország republikánus rendjének megvédésére és külgügyi téren a béke beszerzésére van szükség, a kommunista párt azon szándékát juttatta kifejezésre, hogy nem csatlakozik a többséghez. Miután a miniszterelnök cselekvési szabadságot adott nekik, ez a tény új politikai orientációt tesz szükségessé a kormány számára. A kormány így nem képviselheti a népfrontot és ezért a szocialista párt elhatározta, hogy a kormányban lévő képviselőinek nem nyújthat további támogatást.

Mint Párizsból jelentik, a kormány lemondása után Lebrun köszönetet mondott Chautemps-nak és volt munkatársainak és megbízta őket a folyó ügyek további vitelével.

Herriot, Sarraut és Daladier miniszterelnökségét kombinálják

Mint Párizsból jelentik, a jelenlegi kormányválság jellemzője az, hogy a Chautemps-kormány lemondott anélkül, hogy lezavazták volna. A lemondásból semmit sem lehet következtetni az utódlást illetően. A Hava azt hiszi, hogy a képviselőházi pártok együttműködése, amely a Blum, majd Chautemps-kormányokat támogatta, nincsen komolyon megbontva a jövőre nézve sem és az együttműködés fonálának újrafelvétele nagyban megkönnyítené az új kormány megalakulását.

Tekintettel arra, hogy a politikai válságot pénzügyi krízis idézte elő, számítani lehet arra, hogy az államfő rövid időn belül megoldja a politikai válságot és a radikális párt egyik emberét állítja a kormány élére.

Az első pillanatban Herriotról beszéltek, ha ő nem fogadná el a megbízást, Albert Sarraut és Eduard Daladier neve kerülne szóba.

Lapvélemények a kormányválságról

A párizsi lapok szerint a kormány lemondása a parlamenti körökben tegnap uralkodott nyugtalanságnak tulajdonítható. A Le Matin hangoztatja, hogy most eddől, vajjon Franciaország képes visszanyerni önmagát és csendre kényszeríteni az összes rendezavarokat és forradalmi ágalókat. Ezt kívánja a polgarok óriási többsége, akik nyakig megelégték a politikai harcokat, a pártok rivalizálását és a belső ellentéteket, melyek a haza ellen elkövetett bűnöké válnak, amikor azt mindenféle veszély fenyegeti. A Le Populaire ezt írja: A helyzet súlyos.

Az Elysée-palotából kijelentették Chautemps kijelentette: „Az ország java érdekében azt kívánom, hogy a dolgok a legrövidebb időn belül rendeződjenek a csendes és polgári megértés légkörében, amire annyira szükség van a frank megmentése és Franciaország külbiztonsága végett. Chautemps kijelentette, hogy Lebrun elnök még a délelőtti folyamán megkezdte a szenátus és kamara elnökeinek konzultálását.”

Egyidejű párizsi jelentés szerint a legutóbbi napok eseményeiből kifolyólag a párizsi tőzsde beszüntette a devizajegyzéseket.

Herriot Lebrun elnökkel Újabb párizsi jelentés szerint Herriot kamarai elnök délelőtti 1.55 órakor az Elysée-palotába érkezett és azonnal kihallgatásra ment Lebrun elnökhöz. Chautemps miniszter-

elnök a délelőtti 6.15 órakor távozott az elnöktől a kormány lemondásának előterjesztése után 11.30 órakor tért vissza az Elysée-be. A fogadási nagy menete arra enged következtetni hogy a válságot igyekeznek gyorsan megoldani és a válság csupán a kamarai és szenátusi elnökök véleményének kikérésére fog szorítkozni, ami után megbízást kap egy személyiség a kabinet megalakítására.

Egyidejűleg jelentik Párizsból, hogy a rendőrfőnökség betiltotta azt a ma este tervezett nagygyűlést, amelyen több jobboldali személyiség szólalt volna fel.

Chautemps nem vállalta az újabb megbízást

Párizsból jelentik, hogy Chautemps az elnöki palotából való távozása után a következőket mondotta az újságíróknak:

— A köztársasági elnök megbízott az új kormány megalakításával. Rendkívül jólesik a magas bizalom, mellyel az államfő megtisztelt, de úgy vélem, hogy az incidensek, amelyek a válságot előidézték, túlságosan frissek, semhogy megbízatásom ne volna akadályoztatva. Ennek következtében elhárítottam magamtól a megbízatást.

Leon Blum Lebrun elnökkel

Lebrun a délelőtti folyamán fogadta meg Herriot képviselőházi és Jeanney szenátusi elnököt. Herriot délelőtti egy óra 10 perckor távozott el az Elysée-palotából. Az újságíróknak nem volt halandó nyilatkozni.

Délután háromkor a köztársasági elnök Leon Blumot fogadta audiencián.

A francia Nemzeti Bank felhívta a bankokat, hogy egyelőre függeszék fel a tranzakciókat. Az értéktőzsdét ma megnyitották, de a valutapiac zárva maradt.

Mint Londonból jelentik, a francia kormány lemondása folytán a londoni tőzsdén ma nagy izgalom mutatkozott. Bizonyos ingadozás után a tőzsdések elhatározták, hogy kötének frankban üzleteket. A fontot 154 frankkal jegyezték az előző napi 153-mal szemben. A frank jegyzése végül is 150.25 körül stabilizálódott.

Megszüntetik a budapesti pályaudvarokat

Budapest, január 14. Az Uj Nemzedék jelentése szerint a magyar kormány elhatározta, hogy nemzetvédelmi okokból megszünteti a keleti, nyugati és déli pályaudvarokat, amelyeket földalatti pályaudvarokkal helyettesítené. Ezeket a földalatti pályaudvarokat egymás között s a többi vonalakkal 25 méterre a föld alatt elvezető vonalak útján kötik össze.

F GYELEM!

országszerte elismert, legelőcsőbb és legmegbízhatóbb baromfi és zsirnagykereskedés. Olvasztott zsír 50, háj és bőr 40, füstölt hús 60 lejen alul. Rendes nyers libahús 16 lej ab raktár. Rendelés esetén előleg küldendő. Kérjen ajánlatot. Ort. kóser. 777 777 N. Friedmann Samu Ofadea, Cogalniceanu 4.

FRATERNITAS R. T. CLUJ, NYOMASA

Könyvtár könyveket és egyéb könyvkötői munkákat a legelőcsőbb 20% árszállítással köti a

„Gloria” könyvkötészet

Saját érdekében jegyezze meg a címet.

„Gloria” könyvkötészet,

Piața Unirii No. 9.

A te tár

Az ütközés számoló

Madrid, január 14. A terruelli látot jelent a s volt a pillanat, vezés után a vát indított és kezdeményezés tény mellett a menek elsőrend

A váratlanul rázódon előlötöt vé a felkelőkkel jelentős st kezdhetők amú sát, mely Vale választotta el tokat súlyos he sasági ellenoffe megmentse ezt Franco kénytel olasz csapatok ba hozni, am döntő offenzív

Január 6-án ra Franco csap leték sikerének offenzíva legne támadása hoss indult meg a s kötő ú menté ellenálltak a t tek minden e hogy egy aras volna. Délután visszahúzódt, tonálkal volt t gében az olasz vették el. A szain továbbra tak támadásban

Január 7-én reszt küldöttés nál, a Terruelli raucsnokánál é lakosság és a táborok távira tériummal, m hozzájárult a k után tartott. El lakoltattak ki a Ney d'Aeront rített felkelő cs érintkezésbe lép hadseregének

Sarabia táborn maga, mint a csapatok behód dolás már meg ezredes 1500 k sítették. Sarabi következőképpen

„Az összes, a ezredes parancs becület szavam A köztársasági foglyokat, ápol ket, segíti a p mindazoknak az köztársasági tő

Ejzel 12 órak már meg is tő A központi kor földi hadsereg orvost küldött kezelésére. M csapatok bevon katona szökt délután 2 órak